

LÆRERVEJLEDNING

UGE SEX

2017

DIN KROP – DIT VALG – DIN RET

VEJEN MOD SEKSUELLE RETTIGHEDER

BESØG NATIONALMUSEET PÅ EGEN HÅND
7.-10. KLASSE

SEX
SAMFUND

INDHOLD

Introduktion til underviseren	3
De seksuelle rettigheder – den korte version	5
Om undervisningsmaterialet	6
Færdigheds- og vidensmål for materialet	7
Information i forbindelse med skolebesøg	8
Kopiark: De seksuelle rettigheder	9

Uge Sex 2017 © Sex & Samfund, 2016

ISBN nr. 978-87-93406-88-9

Kopiering og print af dette materiale eller dele deraf er kun tilladt efter reglerne i gældende lov om ophavsret eller inden for rammerne af en aftale med Copydan.

Indhold: Mette Byriel-Thygesen, Nationalmuseet, og Jakob Skov Øllgård, Sex & Samfund

Ansvars- og ophavsretshavende redaktør: Marianne Lomholt

Fotos: Nationalmuseet, Wikipedia

Layout: Edvard/Emil Grafisk Design

INTRODUKTION TIL UNDERVISEREN

KÆRE UNDERVISER

Dette undervisningsmateriale består af fem opgaver, der kan anvendes i forbindelse med et undervisningsbesøg på Nationalmuseet. Besøget foregår på egen hånd, og materialet giver dig mulighed for på forhånd at forberede eleverne på, hvad der skal ske, når de er på Nationalmuseet.

Materialet er udviklet i et samarbejde mellem Nationalmuseet og Sex & Samfund i forbindelse med Sex & Samfunds Uge Sex-kampagne 2017 under temaet: "Din krop – dit valg – din ret: Vejen mod seksuelle rettigheder".

Opgaverne i materialet sætter fokus på, hvordan unge og voksne opfattede seksuel lyst og drifter førhen, samt diskussionen om seksuelle rettigheder – både for mænd og kvinder.

Det samlede materiale giver eleverne mulighed for at arbejde med flere af museets genstande med afsæt i forskellige typer opgaver. Opgaverne består af arbejdsopgaver, øvelser og kreative opgaver, som eleverne skal løse på deres vej rundt i udstillingen.

Det er op til den enkelte underviser at tilrettelægge besøget i forhold til den konkrete målgruppe.

Et undervisningsforløb omkring historiske genstande og scener giver gode muligheder for at tilrettelægge sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab som en del af et tværfagligt forløb på tværs af emner. I dette undervisningsforløb arbejdes der tværfagligt med fagene sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab, historie og dansk.

HVORFOR ET HISTORISK PERSPEKTIV?

Det er ud fra erfaringer fra fortiden, at mennesker handler i nutiden. Alene af den grund er det vigtigt at have indsigt i historien og at have forudsætninger for at kunne forholde sig til historisk argumentation og historiske forklaringer. Kulturhistorie drejer sig om at forstå og forklare, hvordan samfund og mennesker har forandret sig over tid. Historien kan give svar på, hvorfor verden ser ud, som den gør i dag. Hvis man ikke forholder sig til den, vil man ikke være i stand til at navigere bevidst og meningsfuldt i den moderne og nutidige verden.

Mennesker og samfund er produkter af deres historie. Når et menneske skal forholde sig til, hvem det er, vil det altid referere til sin personlige fortid og se sig selv som et resultat af den – og måske også inddrage sin families historie. Det er en helt almindelig erfaring.

På et andet niveau er det enkelte menneske også et resultat af samfundets historie. Noget, man sjældent er bevidst om på samme måde, især ikke når man bevæger sig rundt blandt mennesker, der har samme baggrund som én selv. For eksempel samme nationalitet eller religion, samme uddannelse eller samme generation. Så forekommer samfundets indretning og de dominerende holdninger, normer og adfærdsmønstre selvfølgelig og naturlige. Men det er de ikke nødvendigvis.

OM NATIONALMUSEET

Nationalmuseet er Danmarks største kulturhistoriske museum med genstande og billeder fra hele verden og flere forskellige historiske perioder.

Undervisning er en af Nationalmuseets kerneydelser. Med sine udstillinger, landskaber og genstande udgør museet et anderledes læringsrum for 70.000 elever om året. Elevernes egen viden og erfaringer inddrages aktivt i den kulturhistoriske undervisning, og der arbejdes med emner i fortiden, der kan få elever til at se deres egen tid og eget liv på nye måder.

Se mere på www.natmus.dk

OM SEX & SAMFUND

Sex & Samfund er en uafhængig forening, der arbejder nationalt og internationalt med seksuel sundhed, trivsel, rettigheder, ønskebørn og forebyggelse. Vi arbejder for at styrke den enkeltes mulighed for at træffe frie og informerede valg om seksualitet, prævention og graviditet.

Vi er Danmarks største organisation på området og en del af International Planned Parenthood Federation.

Sex & Samfund driver blandt andet de landsdækkende rådgivningslinjer Privatsnak.dk og Sexlinien.dk, hjemmesiderne www.bedreseksexualundervisning.dk og www.underviserportal.dk, samt et Ung til Yngre-underviserkorps, der gratis underviser ca. 5000 københavnske elever i seksualundervisning årligt i grundskolen.

Se mere på www.sexogsamfund.dk

DE SEKSUELLE RETTIGHEDER

Alle mennesker har en række grundlæggende rettigheder. Rettighederne handler eksempelvis om frihed, lighed, privatliv samt retten til beskyttelse mod alle former for diskrimination, vold og overgreb. Rettighederne er forankret i erklæringer og konventioner, som er vedtaget i FN og Europarådet. Danmark har underskrevet disse erklæringer og konventioner. Den danske stat er derfor forpligtet på at sikre, at dens borgere får respekteret og overholdt disse rettigheder.

På baggrund af disse rettigheder kan man tale om 10 seksuelle rettigheder

DE SEKSUELLE RETTIGHEDER

– DEN KORTE VERSION

1. Alle unge har ret til ikke at blive diskrimineret på grund af køn og seksualitet
2. Alle unge har ret til medbestemmelse og aktiv deltagelse i samfundet
3. Alle unge har ret til at bestemme over deres egen krop
4. Alle unge har ret til privatliv
5. Alle unge har ret til at bestemme over deres køn og seksualitet
6. Alle unge har ret til at udtrykke sig om køn og seksualitet
7. Alle unge har ret til sundhedstilbud, der fremmer deres seksuelle sundhed og trivsel
8. Alle unge har ret til viden, undervisning og rådgivning om krop, seksualitet og seksuel sundhed
9. Alle unge har ret til selv at vælge, om de vil giftes og om de vil have børn – og i så fald hvornår
10. Alle unge har ret til, at staten bakker op om, at unge får opfyldt deres seksuelle rettigheder.

De seksuelle rettigheder er formuleret af den internationale organisation IPPF og oversat og bearbejdet af Sex & Samfund. For nærmere information se: www.ippf.org/resource/sexual-rights-ippf-declaration.

For en mere uddybende definition af de seksuelle rettigheder, se kopiarket side 9.

OM UNDERVISNINGSMATERIALET

Opgaverne er udviklet som et samlet forløb og kan tilrettelægges som:

- Individuelt eller gruppearbejde på museet.
- Udgangspunkt for en fælles dialog i klassen.
- Udgangspunkt for et undersøgende arbejde, hvor eleverne i par eller i grupper går rundt og løser alle opgaverne og dernæst vælger et tema, de vil arbejde videre med. Eleverne opfordres til at tage noter til opgaverne og præsentere noterne og deres tanker om opgaverne for resten af klassen. Når eleverne er tilbage på skolen, kan der arbejdes videre med en uddybende præsentation af det valgte arbejdstema.

Det anbefales, at der i forbindelse med besøget arbejdes med Uge Sex-temamaterialet 2017 "Rettigheder online/offline".

Der er gratis adgang til temamaterialet på www.underviserportal.dk.

Der kan også suppleres med undervisningsforløbet "SEX! Køn og krop", der findes på www.natmus.dk

TIDSFORBRUG

Omkring 1-2 lektioner på Nationalmuseet og eventuelt 1 lektion til forberedelse og opsamling på besøget. Det kan være en god idé at tilrettelægge besøget, så eleverne også får tid til at udforske museet på egen hånd.

HUSK

Medbring papir og blyant, kladdehæfte, iPad eller andet til noter til hver elev, som er nødvendigt for at løse opgaverne. Udlevér gerne opgaverne i kopieret eller digitaliseret form til eleverne, så de kan have opgaverne med rundt på museet.

ÅBEN SKOLE

Med folkeskolereformen er det blevet obligatorisk for skolerne at "åbne skolerne op" for det omgivne samfund, så eleverne understøttes i deres læring og trivsel. Den åbne skole skal bidrage til variation i skoledagen og til at differentiere undervisningen, så den imødekommer og udfordrer den enkelte elevs faglige niveau.

Med et besøg på Nationalmuseet kan eleverne opleve en kulturinstitution, der bidrager til at sætte rammen for en bred forståelse af den danske kultur set i en historisk kontekst. Et besøg på museet kan give en variation i hverdagen og udfordre den enkelte elev på tværs af fag som for eksempel dansk og historie, og samtidig kan det understøtte arbejdet med det obligatoriske emne sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab.

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSMÅL FOR MATERIALET

Klassetrin: 7.-10. klasse

Fag: Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab, historie og dansk.

Arbejdet med de fem opgaver giver flere muligheder for at arbejde tværfagligt med fagene. Nedenfor er en oversigt over de færdigheds- og vidensområder, opgaverne er baseret på:

OPGAVE	SUNDHEDS- OG SEKSUALUNDERVISNING OG FAMILIEKUNDSKAB	HISTORIE	DANSK
Sædelighedsfejden i 1800-tallet – kvinder og mænds seksualitet	Normer og idealer	Konstruktion og historiske fortællinger	Dialog
Retten til kroppen – prævention, ulovlige aborter og seksualoplysning	Seksuelle rettigheder	Historisk bevidsthed	Dialog
Den gang og nu – tøjets længde, passende eller upassende?	Normer og idealer	Historisk bevidsthed	Dialog
Slutshaming – før og nu	Relationer/seksuel sundhed	Konstruktion og historiske fortællinger	It og kommunikation
Homoseksualitet – "Den Grimme Lov"	Seksuelle rettigheder/ relationer	Konstruktion og historiske fortællinger	Dialog

LÆRINGSMÅL FOR DET SAMLEDE FORLØB

- Eleven kan beskrive, hvordan normer og idealer for køn, krop og seksualitet har påvirket menneskelivet nu og igennem tiden.
- Eleven kan beskrive forskelle og ligheder på social kommunikation i et historisk og et nutidigt perspektiv.
- Eleven kan forklare, hvordan kommunikation kan påvirke relationer.
- Eleven kan skelne mellem levevilkår i Danmark i 1800-tallet og frem til i dag.

INFORMATION I FORBINDELSE MED SKOLEBESØG

PRAKTISK INFO

Museet har åbent tirsdag til søndag kl. 10.00-17.00.

Hovedindgangen findes på Ny Vestergade 10.

Kommer man med en skoleklasse, skal den ansvarlige voksne henvende sig i museets Information og registrere klassen.

GARDEROBE

Tasker større end et A4-ark og med en tykkelse over 10 cm må ikke medbringes på museets udstilling. Overtøj og tasker placeres i børneområdets garderobe.

Ved ankomsten til museet kan man i Informationen eller hos opsynet få udleveret en nøgle til et skab. Der er ét aflåseligt skab til hver klasse.

SPISNING

I børneområdet findes en spisetue med plads til ca. 100 personer. Der kan ikke reserveres plads hertil. Medbragt mad og drikke må nydes her. Når vejret tillader det, er det også muligt at spise i museets gårdhave. Mad, slik og drikkevarer er ikke tilladt på museets udstillinger.

**Vi byder jer velkommen på Nationalmuseet
– god fornøjelse!**

KOPIARK DE SEKSUELLE RETTIGHEDER

Alle mennesker har en række grundlæggende rettigheder. Rettighederne handler eksempelvis om frihed, lighed, privatliv samt retten til beskyttelse mod alle former for diskrimination, vold og overgreb. Rettighederne er forankret i erklæringer og konventioner, som er vedtaget i FN og Europarådet. Danmark har underskrevet disse erklæringer og konventioner. Den danske stat er derfor forpligtet på at sikre, at dens borgere får respekteret og overholdt disse rettigheder.

På baggrund af disse rettigheder kan man tale om 10 seksuelle rettigheder²

DE 10 SEKSUELLE RETTIGHEDER ER

1. Ret til lighed og til ikke at blive diskrimineret på baggrund af køn og seksualitet

Det betyder, at børn og unge skal behandles ens uanset køn og seksualitet.

2. Ret til aktiv deltagelse og medbestemmelse uanset køn og seksualitet

Det betyder, at børn og unge skal have mulighed for at deltage aktivt i samfundslivet – både lokalt, regionalt, nationalt og globalt.

3. Ret til frihed, sikkerhed og kropslig integritet

Det betyder, at børn og unge må bestemme over deres egen krop, og at de eksempelvis ikke må udsættes for vold og seksuelle overgreb.

4. Ret til privatliv

Det betyder, at børn og unge skal have mulighed for et privatliv eksempelvis i forhold til deres private ejendele og i forhold til kommunikation med andre. Forældre må kun bryde børn og unges privatliv, hvis der er en væsentlig grund.

5. Ret til selvbestemmelse og retslig anerkendelse

Det betyder, at børn og unge selv må bestemme over deres køn og seksualitet, og at lovene skal anerkende børn og unge som selvstændige individer.

6. Ret til ytringsfrihed og forsamlingshed

Det betyder, at børn og unge må udtrykke sig og tage del i debatter om køn, seksualitet, seksuel sundhed og seksuelle rettigheder.

7. Ret til sundhed

Det betyder, at børn og unge skal have adgang til tilbud, der fremmer deres fysiske og psykiske sundhed, og at unge eksempelvis skal have adgang til rådgivning om prævention og seksysygdomme samt de nyeste præventionsformer.

8. Ret til uddannelse og information

Det betyder, at børn og unge skal have seksualundervisning i skolen samt adgang til nye og relevante oplysninger om køn, krop, pubertet, seksualitet og sex.

9. Ret til selvbestemmelse i spørgsmål om ægteskab, familie og børn.

Det betyder, at børn og unge selv må vælge: Om de vil giftes, hvornår de vil giftes, hvem de vil giftes med, om de vil have børn, hvornår de vil have børn, og hvor mange børn de vil have. Det betyder også, at unge skal have adgang til prævention og abort.

10. Ret til samfundsmæssig anerkendelse af og støtte til de seksuelle rettigheder

Det betyder, at staten skal anerkende, overholde og bakke op om børn og unges seksuelle rettigheder.

2 De seksuelle rettigheder er formuleret af den internationale organisation IPPF og oversat og bearbejdet af Sex & Samfund. For nærmere information, se www.ippf.org/resource/sexual-rights-ippf-declaration.